

נוביני קרקובסקיה Nowiny Krakowskie

ארגון יוצאי קרקוב בישראל
Zwiazek Krakowian w Izraelu
Association of Cracowians in Israel

כתיבה, עריכה והבאה לדפוס: לילי הבר
ת.ד. 17209 תל אביב 6117102

cracowassociation@gmail.com

טלפון: 054-4436366, פקס: 09-9579540

<http://cracowassociation.blogspot.co.il/>

www.facebook.com/groups/cracowassociation

גליון 85, פברואר 2014 אדר א תשע"ד

בטאון ארגון יוצאי קרקוב בישראל

קריאת המגילה ב"יד ושם"

הנכם מוזמנים לקריאת המגילה
בפורים, יום א' י"ד באדר, 16 מרס 2014 בשעה 17:45
בבית הכנסת "ביד ושם" בירושלים

באירוע תוצג מגילת אסתר עתיקה, בת מאות שנים,
אשר נמצאה בגטו קרקוב
לאחר חיסולו ב-13 במרץ 1943.

המעוניינים להשתתף בארוע מתבקשים להתקשר בדחיפות
לתאום הסעות טלפון 054-4436366 או במייל
cracowassociation@gmail.com

פתיתים,

לאחרונה ראה אור בפולין,
בפולנית, ספר זכרונותיו של
לאון לייזון ז"ל Chłpiec z
Listy Schindlera ("הנער
מרשימת שינדלר").

ביום הזיכרון הבינלאומי
לשואה נפתחה במוסקבה
תערוכה מיצירותיו של יוסף
באו ז"ל, שכותרתה: "השואה
דרך עיניו של אסיר". מארגני
התערוכה הם שגרירות ישראל
ברוסיה, המרכז לתרבות
ישראל והמוזיאון היהודי
לסובלנות במוסקבה.

בביקורכם הקרוב בקרקוב
כדאי לבקר במוזיאון גליציה
שברחוב דיוור 18. במקום
מוצגת תערוכת קבע: "בעקבות
הזכרון - מבט על העבר היהודי
בפולין".

בתערוכה 5 חלקים: שרידי
החיים היהודיים בגליציה;
התרבות היהודית כפי שהיתה
פעם; השואה והחורבן; כיצד
זוכרים את העבר; אנשים
שמעצבים היום את הזכרון.

בנוסף במקום מוצגות
תערוכות מתחלפות ויש חנות
ספרים עם מבחר גדול ועשיר
של ספרים בנושא יהודים
ושואה, במספר שפות.

50 שנה לנשף פורים

חברי ארגון יוצאי קרקוב נהגו לחגוג יחד את חג הפורים. במלאת 50 שנה לנשף
שנערך ב-1964 נשלחה הזמנה שנכתבה ועוצבה על ידי יוסף באו ונתן גרוס ז"ל:

Dnia 20 lutego 1964 - Zabawa Purimowa w Hotelu Sheraton na sali
Hamakabim. Jak nasza buda zaprasza - spróbuj się nie pokazać!
Dzwonek punktualnie o 20:30. Nieobecni nieusprawiedliwieni. Pierwsze
"lechaim" + lekka kolacja - 5 funtow

זוה תרגום ההזמנה:

ביום 20 בפברואר 1964 משחק פורים במלון "שרתון" באולם "המכבים" -
כשהקבוצה שלנו מזמינה - נסה שלא להתייצב! הצלצול יהיה בדיוק בשעה 20:30.
אין הצדקה להעדרות. "לחיים" ראשון וארוחת ערב קלה - 5 לירות.

דני 20 לנתגו 1964 זבב פורימוו
ו הותלו "שרתון" נ סלי, המכבים" ← יק
נש בוד זפרש ספרובוי סי נ פוקוז
* דיבונק פונקתואלני ו 20:30 *
ניובצוי ניוספרבידליבני * פירבש
לחיים + לקק קולצי - 5 פונתו →

משתתפים

בצער המשפחה על מות

יחזקאל איצקוביץ ז"ל

בעלה של חברתנו

בלנקה לבית קינרייך

ואביהם של

משה וסילביה

נחמה בלב הזוועות

בלב הזוועות שחווינו בזמן המלחמה היו גם נקודות אור. אור שבקע מן האנשים הסובבים אותנו, אור שנתן לנו את ההרגשה שלא הכל שחור, לא הכל רע, לא הכל אבוד. אור שבלעדיו לא היינו שורדים - היתה זו העזרה ההדדית. איש ברעהו תמך, סיכן חייו, כדי לעזור, להציל, לתמוך. ואותם גילויי אנושיות הם שנתנו לנו את הכוחות להאבק על החיים. גם אני שרדתי בזכות אותן נשמות טובות. איני יודעת בזכות מה זכיתי, אולי כי הייתי צעירה מאוד, אולי כי הייתי תמיד בקרב אנשים טובים והייתי אופטימית מטבעי, ואולי כי נתקלתי באנשים טובים.

גטו קרקוב. בת דודתי ואני מגיעות לבית הקהילה היהודית, שם הושלכו תפוחי אדמה חצי רקובים. אספנו אותם והבאנו לאמא שהכינה מהם מרק חם עבור הנערים היהודים שהובאו על ידי הגרמנים מדוברוביצה על מנת לבנות את מחנה פלאשוב. מאוחר יותר, בפלאשוב, אחד הנערים - שְׁכָנָר היה שמו - עבד במטבח, לא שכח לאמא את נדיבותה ודאג להעביר אלינו קערות מרק.

(*) מינדל בורשטיין (תמונה מהקנקרטה) סבתה של לילי הבר, ש"דחפה" את פרוסת הלחם לאסתר, באשוויץ

בפלאשוב חליתי בסקרלטינה, ואושפזתי בבית-חולים במחנה. מדי פעם היו הגרמנים אוספים את החולים ומחסלים אותם על הגבעה. האחות לידיה שיחררה אותי בדחיפות

מבית-החולים באישור שאני בריאה, וכך הצילה את חיי.

הייתי בת שלוש-עשרה אז ולא הצלחתי להבריא מן המחלה. סטלה חברתי סחבה אותי על הגב למקום העבודה שלנו במפעל הסריגה. כשהיא חלתה בדלקת פרקים, אני סחבתי אותה. אחד השוטרים במפעל, אדם גס רוח, נהג לקלל אותנו קללות נמרצות, אבל בשעת סכנה הציל את חייו מספר פעמים. גם אנשים גסי רוח לא איבדו את אנושיותם.

בבירקנאו – דודתי ארנה הסתכנה והביאה לנו מרק. ובת דודתי אנג'ה גנבה עבורנו קליפות תפוחי-אדמה.

כשהגענו מבירקנאו לאושוויץ העמידו אותנו להמתין ברחבת הסלקציה. זו היתה הסלקציה השלישית שלי תחת שרביטו של מנגלה. שעות חיכנו. לפתע שמעתי מישוהו קורא בשמי, היתה זו רֶנְיָה וּפָה, חברתי לכתה, שהביאה לנו פרוסת לחם עם ריבה, וסמרטוטים למילוי כפכפי העץ הגדולים והקשים. לא היתה זו רק הפרוסה שעזרה לנו, למרות שהיינו רעבות מאוד, היתה זו עצם ההתייחסות, האנושיות והאכפתיות.

באושוויץ עברנו שוב חיטוי אחריו הושארנו ערומות ברחוב בין הבלוקים. היה זה באוקטובר 1944. ישבנו כך יום ולילה, שלג ירד אז וכולנו לשתות. ערומות ישבנו צפופות ונצמדות זו לזו על מנת להתחמם. לידי ישבו: טוֹשָה, אירקה, סוניה ורוזה וגם גבי בורשטיין (*) ושתי בנותיה. כולן נשים ונערות שהכרתי עוד מפלאשוב. לילה ירד. איש לא התייחס אלינו. לפתע נדחפה לידי פרוסת לחם. להפתעתי היתה זו גבי בורשטיין.

בינואר 1945 עסקנו בפינוי שלג ברחובות בין הקסרקטינים של חיילי ה.ס.ס. ובמחסני המיון של החפצים שנלקחו מן האסירים. לגופנו כתונת פסים בלבד, ללא כל לבוש תחתון. לרגלי נעלי עץ ענקיות. מידת נעלי היתה 34 וכפכפי העץ ענקיים, אולי במידה 43. הנעליים נשמטו מרגלי ופצעו אותן, והעדפתי לחלוץ אותם וללכת יחפה בשלג. מישוהו מן המחסן השליך לעברי זוג נעלי עור. נעליים אמיתיות, עם סוליות עור ושרוכים. הוא כנראה מיהר מאוד כי היו אלו שתי נעליים שמאליות. היו אלו

אסתר כשנה לאחר השחרור

הנעליים הנפלאות של חיי. אינני יודעת מיהו, אבל אותו אסיר סיכן את חייו למען ילדה זרה, יחפה וקפואה.

באותו חודש יצאנו לצעדת המוות. אמא לא יכלה ללכת יותר, היא היתה מוכנה לוותר: לשבת על הדרך ולחכות שיירו בה. הינדה וסֶלָה עזרו לי לסחוב אותה במשך יומיים, עד שהגענו לגהנום נוסף – רוונסבריק.

הטיפוס והדיזנטריה השתוללו במחנה רוונסבריק. השלג סביב היה מכוסה גופות של בחורות צעירות. מראה עיניהן הפקוחות הבוהות בשמיים רודף אותי כל חיי. באוהל שהוכנסו אליו הגג היה קרוע, מי הגשמים והשלג הנמס ניקוו על הקרקעית בשולליות עמוקות. הדרגשים היו תפוסים כולם ואנשים נאלצו לעמוד, וכך מתו בעמידה.

האחיות סולומון אמרו שבקומה השלישית של הדרגשים יש מקום, אבל הרוסיות שולטות שם, ולא מאפשרות לאף אחת לעלות. הבנתי שלא אשרוד יום נוסף של עמידה במים. בזמן שהרוסיות ישנו, עליתי למעלה ונשכבתי על הדרגש. בבוקר החלה מהומת אלוהים. ביקשתי שירשו לי רק לשבת על הדרגש ורעה ופשה הסכימו כי הייתי רק ילדה, אבל האסירות האחרות התנגדו. היו אלו אסירות פוליטיות. קומוניסטיות אדוקות באמונתן, וכך התנהל שם באותו יום דיון על פי כל כללי הפוליטיקה הרוסית כשבסימו נערכה הצבעה והתקבלה החלטה לאפשר לאמא ולי להשאר על הדרגש.

נחמה בלב הזוועות (המשך)

הרוסיות היו עדיין חזקות וחסונות, הן גנבו אוכל ולחם וחלקו אותו איתנו. לא היינו שורדות בלעדיהן.

חודש מאוחר יותר, פברואר 1945, נשלחנו בטרנספורט למלחוב. שם לא היו אפילו דרגשים. שכבנו על הרצפה. רעב, אימה ומחלות. כולם היו חולים. אני חליתי בטיפוס. הייתי מחוסרת הכרה. אינני זוכרת דבר מאותה תקופה. משם נשלחנו בטרנספורט ללייפציג. ושוב נשים טובות נשאו אותי לקרון על כפיים. אמא בכתה

ללא הרף כי הבינה שאני עומדת למות. על גג הקרון היו חוטי תייל בלבד, והקרון היה מוצף מים. נשים שלא הכרתי השכיבו אותי על ברכיהן ותמכו בראשי שלא ישמט למים. בדרך כלשהי שרדתי את המחלה, אבל הייתי חלשה מאוד, וכשהגענו ללייפציג אחראית הבלוק הפולנייה שיחררה אותי מן העבודה ואפשרה לי להישאר על הדרגש ולהתחזק.

עשרה ימים אחר כך נלקחנו מלייפציג לצעדת מוות נוספת, שנמשכה שלושה שבועות. במהלכה

אבדו נשים רבות וטובות. יום אחד בעודי עומדת בוכה ושבורה ניגש אלי בחור מטרנספורט אחר, הושיט לי תפוח אדמה חי ואמר לי: החזיקי מעמד. המלחמה עומדת להסתיים בקרב.

אסור לשכוח את כל אותם האנשים הטובים שגם בלב התופת לא היססו להעניק לאחר פיסה מליבם. כי זו היתה עבורי גדולתה של העזרה. כאילו מישהו תולש פיסה מליבו ומעניק לאחר בלא לצפות לתמורה.

אסתו פרידמן

על החיים בקרקוב לפני המלחמה

גרתי עם משפחתי ברחוב פאינסקה, קרוב לרחוב פוטוצקו. באזור בו גרנו, רוב התושבים היו פולנים, להורי הייתה חנות מכולת, בה היה עוזר פולני ובבית הייתה לנו עוזרת פולנייה.

עד למלחמה לא ידעתי מילה ביידיש, אך בביתנו היה מטבח כשר בניצוחה של סבתי ויקטוריה. סבי אהב לטייל בפלנטי ולעשן סיגרים. ההורים שלי נהגו ללכת להצגות בתיאטרון ביידיש, והיה להם מקום קבוע בבית הכנסת ברחוב שפיטלנה, לראש השנה ויום הכיפורים.

העברי. למדנו את כל המקצועות שלמדו בבתי ספר פולנים. הלימודים היו בפולנית ובנוסף למדנו 4 מקצועות בעברית (תנ"ך, עברית, היסטוריה יהודית וחגי ישראל). הכיתה שלי הייתה כיתה מעורבת של בנים ובנות והיו שתי כיתות נוספות של בנים. בתמונה המצורפת מתועד טיול של כיתתי, בחורף שלפני המלחמה, כיתה 2-ב, לארמון "וואוול" עם המורה מהלר, המורה להיסטוריה.

פעמיים בשבוע הייתי הולך לחוגי "הצופה" עם תלבושת חאקי ועניבה, שם למדנו לרקוד הורה ושרנו שירי

סנאים רבים שלא פחדו מהאנשים ואכלו אגוזים מידי האנשים.

אני זוכר שכילד צפינו מהמרפסת בביתו של חברי בהלווייתו של מרשל פילסוצקי. פעם אחת חברי ואני התגנבנו לגנים של הרוזן פוטוצקי לאסוף ערמונים (פוטוצקי עזר רבות ליהודים במהלך המלחמה).

היינו נוהגים ללכת לקולנוע ולצפות בסרטים כמו "קפטן בלוט" (סרט על הפיראטים), "אדמה טובה" (על החיים בסין), וסרטים נוספים בכיכובה של שירלי טמפל.

אהדתי את קבוצת הכדורגל "קרקוביה", ופעם אחת הייתי במשחק של קבוצתי האהודה נגד אלופת פולין "רוך". בקיץ, היינו נוסעים בטרמבוויי (חשמלית) לשחות בבריכה של האינסטיטיון החדש והיינו הולכים להתרחץ בנהר הוויסלה.

משפחתי נהגה לשכור חדר אצל איכרים בהרים (במושניה, ברפקה) והיינו מבליים בחופשה בטבע. לבר המצווה קיבלתי מגלשי סקי, התחלתי להתאמן בגבעות ליד קרקוב. בחורף, אני ואחותי, אלה, היינו הולכים להחליק על הקרח, היינו נפגשים עם חברים ומשחקים בבולים ומשחקי חברה נוספים.

אחותי למדה בבית ספר פולני ובגימנסיום פולני, זה היה בית ספר לבנות בלבד, רוב התלמידות היו פולניות, היו מספר תלמידות יהודיות, בזמן שיעורים של הכומר, הן היו יוצאות החוצה. ופעם בשבוע הרב היה מלמד אותן.

הכל נגמר כאשר הגרמנים נכנסו לקרקוב בשישי לספטמבר 1939.

משה (מייטק) פרבר

טיול ב-1939 לוואוול של כתה שניה של הגימנסיה העברית, ילידי 1925. אני נמצא בשורה האחורית, תלמיד רביעי אחרי המורה (הראש מציץ מאחורי תלמידים אחרים), שלישית מימין, מחייכת, אילונה כרמל שכתבה במחנות שירים שתורגמו לעברית.

ארץ ישראל. היינו מקבלים ספרים בספרייה "קולטורה", במרכז העיר, הייתי קורא ומחליף ספרים רבים.

לאחר הלימודים הייתי הולך לשחק עם חברים בפלאנטי, שיחקנו משחקי כדור שונים. בפלאנטי היו

רוב חברי היו יהודים, היה חבר טוב, פולני, בשם אולג, שכאשר הייתי בגטו ראיתי אותו הולך עם צלב קרס על בגדיו (כנראה היה פולקס-דויטש) והוא לא רצה לדבר איתי.

למדתי בבית הספר, הגימנסיום

מתוך תקנות קהילת קרקוב 1595

דיני נישואין

- ◆ נאסר על הפרנס לאשר שידוך במקרה שהנדוניה נמוכה מסך של 150 זלוטי, וזאת כדי שהזוג לא יפול למעמסה על כתפי הקהילה. הוראה זו חלה גם על יתומים ואלמנות. והעדים אינם רשאים להעיד ברישום תנאים לנישואים כאלה.
- ◆ זקני העיר לא יאפשרו רישום של תנאים הנערכים על ידי הורי הזוג, לזרים, אלא אם יפקידו בידי פרנסי העיר סכום ערבות בגובה הנדוניה המינימלית המתחייבת, ושבעיים לאחר הנישואין יעזבו את העיר. ללא מילוי דרישות אלה לא יאשרו פרנסי העיר עריכת חופה לבני הזוג. כללים אלה חלים גם על אלמנות וגרושות.
- ◆ אדם הרוצה להשיא את בתו ולתת לה נדוניה, ובאותו זמן הוא חייב כסף לרעהו, והדיין סבור כי לא יוכל לתת נדוניה ולהחזיר את החוב - רשאים בעלי החוב לדרוש את הסדרת החוב, כולל דרישה לדחיית החתונה.
- ◆ אין צורך בשירותיו של יותר משדכן אחד.
- ◆ תשלומים ומיסים לעובדי הקהילה בגין הסדרת נישואין: המתנות מבני הזוג המאורסים הם על פי גובה הנדוניה - מי שנותן נדוניה בגובה של עד 100 זלוטי לא יתן דבר לשמשים; נדוניה בגובה של מ-100 עד 200 זלוטי יתן רבע זלוטי; נדוניה מעל מאתיים זלוטי - נותנים תרומה לפי נדבת לבו וכבודו.
- ◆ לשמשים אסור, בשום פנים ואופן, לדבר על הנושא עם הזוג, והעונש יהיה אובדן המשרה. אסור להם לקבל מתנות יקרות יותר מחצי טאלר, ואסור לקבל דבר מצד הכלה.
- ◆ תשלום לרבנים, חזנים ושמשים: מכל מאה זלוטי נדוניה יהיה התשלום בסך 2 זלוטי, ללא אבחנה בין תושב לנוכרי. הנוכרי אינו רשאי לשלם יותר מהתושב - כלל אחד יחול על כולם. הסכום ששולם יתחלק באופן הבא: חצי לרב, רבע לחזן ורבע לשמש. מאנשים עשירים מותר לקבל עוד, מסכומי מאות בלבד, 6 גרוש על כל 10 זלוטי, ואין לקבל דבר יותר.
- ◆ חובתם של השמשים ללכת לחתן, בימי חמישי ושישי, לפני תפילת הבוקר, לקבל את הכסף, ולחלקו. אסור לקחת סכומים גבוהים מאלה, והעונש על כך הוא איבוד המשרה.

דיני מרחץ

- ◆ אישה, גם אם אינה נשואה, אינה רשאית ללכת לבית מרחץ לא יהודי בקז'ימייז' או בקרקוב, כשהמלך נמצא בעיר. העוברת על איסור זה דינה קנס של 5 גרוש לצדקה שבה מעוניין הפרנס. על שומר השער לדווח לפרנס החודש, ובעבור הדיווח יזכה במחצית מגובה הקנס. אשה שנאלצת להשתמש בבית המרחץ מסיבה רפואית, חייבת לדווח על כך לפרנס החודש ולשלם לו 2 גרוש.
- ◆ גבר שמשתמש בבית מרחץ לא יהודי חייב קודם לשלם, שילינג לחוכר בית המרחץ היהודי או לשומר במקום.
- ◆ התשלום לבלנית בית המרחץ הוא: בגין כל מאה זלוטי של נדוניה על המאורסת לשלם 4 גרוש, וכלה ביום הנישואים תשלם שלושה גרוש בגין כל מאה זלוטי נדוניה. לעוזרת הבלנית תשלם 2 גרוש ממאה הלואי הראשונים של הנדוניה, ועוד חצי גרוש בגין כל מאה זלוטי נוספים, ולא יותר.

מאבק עיקש וממושך על ההנהגה התנהל במשך שנים בקהילה היהודית. לעיר באו יחידים, משפחות וקהילות שלמות מצ'כיה וממורביה, ואלה נאבקו ביהודים המקומיים על השלטון בקהל ובעיר היהודית, בנוסף למאבקים בין הקהילה האשכנזית לבין המהגרים מספרד ומפורטוגל. בשלהי המאה השש-עשרה הגיע המאבק לקיצו, וכולם התלכדו תחת כנפיה של הקהילה המאוחדת של יהודי קז'ימייז', אשר תקנונה עובד בשנת שני"ה-1595. זהו המסמך היחיד, המסדיר את חיי הקהילה היהודית באותם ימים, ששרד מהמאה ה-16.

הקובץ מחזיק 93 תקנות משנת 1595 ועוד תוספות ושינויים שנעשו בשנים 1604 ו-1616. התקנות, שנכתבו על ידי ראשי הקהילה היהודית, עוסקים בהתנהגות הקהילה בכל תחומי החיים של הקהילה, והיו בתוקף כמאתיים שנה. גם קהילות אחרות בפולין ובמזרח אירופה אמצו, במאות ה-16 וה-17, את התקנות הללו, בהבדלים קטנים.

משחקים

- ◆ אלה אסורים לבעלי בתים, לצעירים, בחורים, גברים, נשים וזרים - ברחובות קרקוב, ברחובות קז'ימייז' ובסטרודום, או בכל חלק אחר של העיר, וכן הם אסורים במסבאות ובבתי מרוח. אנשים המרוויחים ממשחקים ואשר שמותיהם לא ידועים לציבור, יש לרשום את שמם ולהזהירם שאסור לשחק במשחקי קלפים מכל סוג ומין, אחרת מעשיהם ידווחו.
- ◆ לנשים אסור לשחק כלל בשום תואנה שהיא, למעט בימי חול המועד פסח, סוכות ובחנוכה. משחקי קלפים לנשים אסורים גם בכל שאר ימות השנה, כולל ראש חודש, היום שלאחר החג, וגם לא בימים בהם אין אומרים "תחנון". במקרה של עבירה על האיסור חייבים המבוגרים להושיב את האשמה בבית הסוהר החדש, מסיום תפילת הבוקר בבית הכנסת ועד ליציאה מבית הכנסת לאחר תפילת ערבית, ויש להכריז מיד את שם החוטאת בכל בתי הכנסת. למבוגרים אסור לחמול על החוטאת, בין אם היא אשה מכובדת, הרה או יולדת, ללא התחשבות במצבה. בעוד שהאשה יכולה להמיר את עונש המאסר בתשלום קנס בגובה של 3 זלוטי, אך אין לוותר, בשום אופן, על הכרזת שמה בבית הכנסת. אם שולם קנס, הרי שזלוטי אחד מתוך שלושה ישולם למי שהודיע (הלשין) על החוטאת, והשניים האחרים יועברו לקופת השיפוצים של בית הכנסת.
- ◆ שכנותיה לבית של היולדת יכולות לשחק אצלה, אם הן קרובות משפחה שלה עד הדרגה השנייה, וכן האם החורגת, אחות חורגת וגיסה. קרובות מנישואין או קרובות רחוקות יותר אסור להן לשחק. מי שאין לה שלוש בנות משפחה בקהילה רשאית לקחת לביתה שלוש נשים, אך לא כאלו המתגוררות בבית אחר. מי שאסור לה לשחק, כמנוי לעיל, ותעבור על האיסור, דינה בית סוהר והכרזת שמה בבית הכנסת, ואין לחוס עליה בשום פנים ואופן, ולא יעמדו לה מעשי הצדקה שלה.
- ◆ אשה שהרשתה לשחק אצלה אשמה גם היא, ועונשה יהיה כפי שמתואר. אם מגיעים לבית שבו משחקים, דופקים בדלת ולא פותחים את הדלת, גם אז יוענשו כאמור לעיל, דיירי המקום והאורחים.
- ◆ לגברים אסור לשחק, בשום אופן, עם נשים כולל יולדות, גם באותם מקרים שלנשים מותר לשחק. יוצא מן הכלל הוא גבר המשחק עם אשתו או בתו או אחותו או גיסתו או נכדתו, אך לא עם בני משפחה חורגים.

המרד אינו מיתוס

ביום שישי י"ז בטבת תשע"ד 20.12.13 התפרסם מאמר של עלי גת "מיתוס מרד גטו ורשה". זהו מאמר שני של אותו ניצול שואה, מאמר שלא אפשר לי להירדם בלילה. חשבתי לתומי כי אין מכחישי המרד, יש רק מכחישי השואה. הנה מתברר לי כי גם מכחישי המרד קיימים.

היום, אני, שריד השואה ולא ניצול השואה, איש לא הציל אותי מ-22 חודשי אושוויץ. ממנו ברחתי ביוזמתי יחד עם מספר חברים ביום השלישי של הצעדה - צעדה שנקראת "צעדת המוות". כלומר, המאמר מופיע 68 שנה לאחר בריחתו.

גם באותו יום לא האמינו ההולכים למוות כי החיה המפלצתית הגרמנית החליטה להשמיד את העם היהודי עד סופו. עברנו תקופה של חמש וחצי שנים של כיבוש גרמני. בכל תולדותיו העם היהודי ידע סבל, פוגרומים, פרעות, השפלות והרג. אך זו הייתה התקופה הקשה ביותר בהיסטוריה של עמנו.

מכונת ההשמדה המשומנת של הסדיסטים הגרמנים, תחת שלטונו של אדולף היטלר, הופעלה במטרה להשמיד את כל העם היהודי. אך לפני ההשמדה הפיזית עוד השפילו אותו. היו רבים שהראו גבורה גם ברגעים האחרונים לפני שהומתו וניסו למות כבני אדם.

המעשים שנשארו, רק כעשרה אחוז מהאוכלוסייה היהודית שהיתה תחת כיבושו של הרוצח הגרמני, לא יכולים להשתחרר מאותה תקופה. את זיכרונותיהם הקשים נושאים בתוכם. אין יום או לילה שלא חוזרים לאותם ימים נוראים.

חלקם השתחרר נפשית, בנה משפחות ואפילו מוכן לספר על מה שעבר עליו. אך עד היום יש גם כאלה שלא יכולים, לא מסוגלים להשתחרר

ולספר.

בודדים היה להם המזל הגדול שאפשר להם להיות חברים בשורות מחתרת כל שהיא או בפרטיזנים - לאחוז בנשק. להם אולי קל יותר הדבר. אני התמזל לי המזל והייתי בין הבודדים שאחזו בנשק. היו עוד רבים כמוני, שרצו לאחוז בנשק, אך לא ניתן להם. כי המכונה הגרמנית המשומנת פיתחה שיטת מלשינים, משתפי פעולה, שתמורת זיק של תקווה מדומה שיוכלו להישאר בחיים, היו מוכנים למסור את חייהם.

המחתרות שהיו קיימות אז, לא רק שלא היו מוכנות לקבל יהודים לשורותיהם, חלקן השתתפו ברצון בהריגת היהודים, וחלק הרגו בעצמם יהודים. רוב יהודי הגולה לא שרתו בצבא כלשהו לפני המלחמה, רובם היו דתיים מאוד, את המשכילים השלטונות לא גייסו כי לא רצו שיהודים יהיו קצינים. למרות הכל לשמחתי וגאוותי הגדולה נמצאו מדריכים של תנועות נוער חלוציות ציוניות שידעו לתרגם את המעשה הנורא, הפכו את עצמם למפקדים - נושאי הדגל לפני המחנה וקראו למרד. ראה כרוזו של אבא קובנר ב-1.1.1942.

מפקדים צעירים אלה לא קראו לנצח את החיה הנאצית שהייתה בשנת 1942 בשיא עוצמתה. הם לא השלו את עצמם כי יהיה בכוחם לבלום את ההשמדה, מטרת הלחימה הייתה לשם הלחימה עצמה, כדי לגולל מן העם היהודי את חרפת הפסיביות והאין אונים.

מרד גטו ורשה, כמו כל לחימה של קבוצת יהודים, מטרתה הייתה להראות לעולם שהעם היהודי יודע לעמוד על נפשו וליפול בשם הצדק. בלחימה מחינו את החרפה מההיסטוריה. רשאים אנו הלוחמים

לומר בבטחה כי השגנו את שביקשנו. מרד גטו ורשה הוא אור גדול הבהיק מאפלה נוראה. כולנו יכולים להיות גאים שנמצאו אנשים כמו מרדכי אנילביץ', יצחק צוקרמן, צביה לובטקין ואחרים שאחזו בנשק ושמרו על כבוד האדם, על כבוד היהודי.

אוי ואבוי באם לא היה קורה נס גדול כזה לעמנו, לא מקום להתחשבות, לא אירוע לניתוח קר - כמה גרמנים נהרגו? מה אמר פרופסור זה או פרופסור אחר. כבוד העם היהודי ניצל הודות למרד גטו ורשה ומחתרות יהודיות אחרות. היה לי הכבוד להשתייך לאחת ממחתרות אלו, "החלוץ הלוחם" שביצעה את הפעולה המחתרנית הראשונה מתחילת המלחמה, בשטח הכיבוש הגרמני. פעולה יזומה ראוותנית ביום 22.12.1942 בעיר הבירה של הגנרל גוברנמנט - קרקוב. "ליל ציגנריה" היה שם הפעולה, על שם בית קפה במרכז של העיר קרקוב, בה התכנסו קצינים בכירים של ה-S.S והגסטפו לחגוג את חג המולד.

זרקנו בקבוקי מולוטוב מתוצרת עצמית, הדבקנו כרוזים, הנפנו דגלי לאום פולניים ועוד ועוד. כל הפעולה בוצעה על טהרת נוער יהודי ללא כל עזרה. יצחק צוקרמן, סגן מפקד גטו ורשה היה נוכח באותו לילה בקרקוב והיה בינינו...

מרד גטו ורשה ראוי שילמד ויהיה אור לכל יהודי שהודות לו יכול להיות גאה ששייך לעם שהצעירים שלו ידעו לאחוז בנשק מבלי להתחשב בתוצאות.

יהי זכרם נצור בנשמותינו לנצח ולאורם נתך את הדורות הבאים.

יהודה (פולדק) מימון (וסרמן)

האם אני יהודיה?

לפני זמן מה ביקרה אצלי בת גיטתי, ילידת 1938. ניסיתי לשכנע אותה שתספר או תכתוב את סיפור חייה, אך היא סרבה - לא רצתה לחזור לכל מה שעברה. חלק מהסיפור הכרתי ואני מעלה אותו על הכתב.

כשפרצה המלחמה היא היתה בת פחות משנתיים, וגרה עם הוריה בקטוביץ. בשנת 1940 עברה המשפחה לוורשה, "על ניירות אריים". הסבים מצד האם חיו בגטו קרקוב, ובאותה עת עוד היו הפולנים רשאים לבקר

בגטו. אחרי אחד הביקורים אצל הסבים בקרקוב, לאחר שובם לוורשה, סיפרה הילדה לחברה בחצר כי היו אצל הסבים בגטו. בלילה נשמעו דפיקות בדלת. אנשי גסטפו לקחו את אביה לפלאץ שוחה ושם נחקר. האב ידע את כל התפילות והמנהגים של הנוצרים. הוזמן רופא לבדוק את האב ולאחר בדיקה קצרה פסק הרופא: הוא לא יהודי.

למחרת החליפו מקום מגורים. האם נפטרה משחפת. האב לחם יחד עם

הפולנים במרד בוורשה, והילדה הושארה אצל שכנים נוצרים. אחרי המלחמה חזרו האב ובתו לקרקוב, ושם התגוררו עד שהיתה הילדה בת 8, כשהיא לא יודעת שהיא יהודיה.

באחד הימים חזרה הילדה בוכיה מבית הספר, ושאלה: האם אני יהודיה?

בשנת 1950 עלתה לישראל והקימה כאן את משפחתה.

צבי גרינגרס

דב יוהנס ז"ל (1914-2014), סיפור חייו

עלו בעלייה ד' כ-8,500 איש. דב הגיע ארצה דרך צרפת, עם אשתו אירנה, ועם חמותו אסתר הימלבלאו. השלושה הגיע לארץ בעזרת אשורת מבקר שקיבל דב מממשלת המנדט. איש לא חשד בו שיישאר בישראל בגלל תפקידו הציבורי הבכיר בוורשה. אך השיטה פעלה במהירות. מיד עם הגעתו לאדמת ישראל הוא קיבל תעודת זהות מקומית מידי אנשי ההגנה, ולא חזר יותר לפולין.

בארץ נפגש עם אחת מאחיותיו, שעלתה ארצה כבר בשנות ה-30. הוריו כבר לא היו בין החיים ושתי אחיותיו האחרות נרצחו במהלך המלחמה על-ידי הגרמנים. כאן, בישראל, נולדו לדב ואירנה שני ילדיהם.

נאמן להיותו אדם יוזם ופורץ דרך הקים דב, עם ידידו ד"ר שאול לנגס, שבועון ישראלי לעולים בשפה הפולנית. מאוחר יותר הפך השבועון לעיתון יומי בשם "נוביני" ("ידיעות").

עם הגיעו ארצה מסר דב דו"ח לסוכנות היהודית על פעילותו בוורשה. זמן קצר לאחר עלייתו החל לעבוד בסוכנות היהודית בארץ במשך כחמש שנים.

התחנה הבאה בפועלו הייתה הסתדרות הפקידים, שם שימש החל משנת 1953 כיו"ר המחלקה לתרבות ולחינוך מקצועי. עם הגיעו המחלקה שינתה את פניה. ממחלקה שעסקה בעיקר בהספקת שירותי תרבות לפקידים היא הפכה למחלקה שעיקר עשייתה הוא בניית מפעל הכשרה וחינוך מקצועי והפעלתו, שהובילה אותו להקמת מפעל חייו – המכללה למינהל.

מתוך:

dovjohannes.blogspot.co.il/

ולרגע הוריד את רובהו באופן שהקשה עליו לירות מיידית, ניצל דב את הרגע והחל להימלט. ההחלטה נפלה תוך שברירי שניות. לימים אמר - "אם ימצאו אותי נושא נשק, יהרגו אותי מיד, אך אם אצליח להימלט, אולי אציל את חיי. אין לי מה להפסיד".

דב החל לברוח אל מעבה היערות, כלב שהיה עם השומרים החל לדלוק אחריו, ואולי משום כך דווקא ניצלו חייו, שכן השומרים לא ירו בנמלט משום שחששו לפגוע בכלבם. הכלב השיג את דב, נעץ בו את שיניו, וכך רצו השניים זה לצד זה בתוך היער. שם, כשראה דב שהכלב לא מרפה מאחיותו, שלף את אקדחו המוסתר, ירה בכלב והרגו. חברו למסע נתפס ואף נהרג מאוחר יותר על-ידי הגרמנים.

פצוע ומותש הגיע דב לידידו, איכר הררי פולני, שאותו הכיר מתקופת מחנות הקיץ. האיכר נתן לו מחסה בבית ריק מדיירים. עד תום המלחמה הסתתר דב ביערות, כשידידו האיכר ובני משפחתו עוזרים לו בהשרדות.

לאחר סיום המלחמה חזר דב לקרקוב והצטרף אל ועד ההצלה היהודי, שעסק בקליטת הפליטים היהודים וניצולי מחנות העבודה וההשמדה. במסגרת עבודתו זו הוא הגיע אל קבוצת אנשים מלובלין, נציגי ארגון "הבריחה", שרצו להקים סניף של הארגון בקרקוב כדי להבריח יהודים את הגבול לציכיה, לרומניה או לאיטליה. דב עזר להם במשימה.

פעילות נוספת שלו בקרקוב הייתה הקמת בית ספר נפרד שבו ילמדו ילדים יהודים, שמיעוטם הגיע מהמחנות, ורובם ממנזרים או ממשפחות נוצריות שנתנו להם מחסה, ובכך הצילו את חייהם. מטרת בית הספר הנפרד הייתה למנוע מפגש ישיר בין הילדים הניצולים לבין ילדים מקומיים ספוגי תעמולה אנטישמית.

לאחר תקופת מה עבר דב לוורשה, שם נבחר להיות מנהל המשרד הארצישראלי מטעם הסוכנות היהודית. המשרד שימש כנציגות הסוכנות כלפי שלטונות פולין וגם עסק בחלוקת הסרטיפיקטים הבודדים שנשלחו לפולין על-ידי הנהלת הסוכנות היהודית.

הפרק הישראלי בחייו של דב יוהנס החל בשנת 1947. הוא עלה ארצה בעלייה ד' – שם כולל שניתן להעפלה בעזרת מסמכים מזויפים או בזהות בדויה. על-פי נתונים רשמיים

דב נולד ב-3 בינואר 1914, בקרקוב, להוריו, משה ורוזה-דבורה, אח צעיר לשלוש אחיות. בקרקוב סיים את לימודיו בבית הספר היסודי ובגימנסיה השישית, והחל לימודי משפטים, מתמטיקה ומינהל באוניברסיטה היגלונית, ובהמשך למד באוניברסיטת לבוב ובמכון למדעי החברה בהאג. הלימודים העניקו לו תואר ראשון במתמטיקה ורשיון הוראת מתמטיקה ופיזיקה ותואר שני במינהל ציבורי. בעת לימודיו בגימנסיה השתייך דב יוהנס לתנועת הנוער "עקיבא".

מלחמת העולם השנייה מצאה את דב יוהנס בעת לימודיו בלבוב, שם אירגן עם חבריו פעילות ציונית מחתרתית. במקביל יצר קשר עם חברי תנועת "עקיבא" בקרקוב כדי לארגן תא מחתרתי נגד הנאצים. במסגרת ההתארגנות שהה בבונקר סמוך לקרקוב, שאותו חפר במו ידיו בעזרת חברים נוספים.

בשלב מסוים יצא מתוך הבונקר עם אחד מחבריו לכיוון קרקוב, כדי לחדש את תוקף רשיון העבודה שלהם וגם למצוא מחסה טוב יותר לימי החורף המתקרבים. לאחר מחשבה החליטו להעביר את החורף בהרי הטטרים, בצריפים המשמשים את הרועים בימי האביב והקיץ, אך עומדים ריקים בימי הקור החורפיים, מכיוון שהגישה למקום בחורף המושלג קשה וכמעט בלתי אפשרית. איש הקשר שלהם בקרקוב, אותו פגשו עם הגיעם לעיר, הזהיר אותם מפני החיפושים הקדחתניים שהנאצים עורכים ברחבי העיר אחר תושבים חסרי כתובת קבועה. מכיוון שלא היה להם רשיון עבודה תקף וכתובת, החליטו השניים לצאת מיד להרי הטטרים. למזלם, הכיר דב יוהנס את הדרך מתקופת מחנות הקיץ של תנועת "עקיבא".

השניים העמידו פנים שהם פולנים, לנו לילה אצל תושבים מקומיים והמשיכו בצעידה לעבר הצריפים. בדרכם נתקלו בשני שומרים גרמניים, אשר ביקשו מהם תעודות ואישורי עבודה, שבלעדיהם אי-אפשר היה לנוע בחופשיות בדרכים. מכיוון שבידיהם של דב וחברו היו רק אישורי עבודה שפג תוקפם, הדבר עורר את חשדם של השומרים הגרמנים, אשר ביקשו לערוך עליהם חיפוש גופני. דב חשש מאוד מכיוון שהסתיר על גופו אקדח קטן. כאשר אחד השוטרים התקרב לדב כדי לערוך את החיפוש על גופו

110 שנים לפרסומו של גיליון מס' 0 של ה"ר סיני

מבית המשפט. ה"ר סיני לפני כס השופטים.

לפני השופטים המושבעים בעירנו נאשם היום הבחור סיני אלכסנדראוויץ כי בא במחתרת בביתה אדון יוסף ראקאווער ויגנב את לב בתו מרת הינדא. הנאשם הודה כי חטא בגנבה הזאת. רק הצדיק את נפשו כי כגמול ידה שלם להעלמה, יען גם הוא לבבה אותי בעיניה, ותגזול ממנו כלל מחשבותיו, ואת נפשו ולבו לקחה לה לשלל. אחרי דרישה וחקירה נאשמו שניהם בגנבת נפשות, ויחרץ משפטם לאסור שניהם בעבותות אהבה כל ימי חייהם ולהושיבם יחד בסכת שלום.

הנדונים ואבותיהם קבלו העונש באהבה, ותומ"י החלו לרצות עונם.

לרגל נישואיהם של סיני אלכסנדרוביץ והינדא רקובר, ראה אור גליון מיוחד בן 8 עמודים, ובו פליטון, הגדה וטלגרמות. להלן כותרת הגליון וכן כתבה קצרה שהתפרסמה בו:

ה"ר סיני; עתון בן יומי, מקדש ליום שמחת לב הציוני מר סיני אלעקסאנדראוויץ עם בת גילו הינדא ראקאווער; מאת חברת "ציון" הקראקא. מחיר החתימות: מז"ט ברכה והצלחה. מחיר כל גליון 10 הלר לקופה הלאומית; לציונים ולחברות ציוניות הנחה. הקורספדנציא בכל הלשונות. מחיר המודעות – מודעה קטנה: שקל ציוני אחד, מודעה גדולה: מניה (אקציה) אחת של הקולוניאלבנק העברי.

קראקא, יום א' כ"א שבט תרס"ד (7 בפברואר 1904)

ה"ר סיני

עֵתוֹן בֶּן יוֹמֵי מִקְדָּשׁ לַיּוֹם שִׁמְחַת לֵב
הַצִּיּוֹנִי מֵר סִינִי אֶלְעֶקְסָאנְדֵּרֶאָוִיץ
עִם בֵּת נִילוֹ הֵינְדָא רֶאָקָאוֹוֶעֶר.
מֵאֵת
וְעַד חֲבֵרַת "צִיּוֹן" בִּקְרָאָקָא.

מחיר החתימות:
מו"ט ברכה והצלחה.
מחיר כל גליון
10 הלר לקופה הלאומית.
לציונים ולחברות ציוניות הנחה.
מקראות של הקפה
הלאומית יקובלו.

הקורספדנציא
ב כל הל שונות.
מחיר המודעות:
מודעה קטנה:
שקל ציוני אחד.
מודעה גדולה:
מניה (אקציה) אחת
של הקולוניאלבנק העברי.

כשנושא אדם אשה דרך שרעיו ומודעיו שולחין לו דורות.
(כור אהעיו מיטן ס').
אמר רב אשי אנרא דבי הלולי מילי, ופרשיי לשמה החתן בדברים.
(ברכות דף ו' ע"ב).

Krakau, den 7. Feber 1904. Nr. 0. קראקא, יום א' כ"א שבט תרס"ד.

החלום ומקצת פתרונו

ב-21 בספטמבר 1936, בקרקוב, התפרסמה כתבתו של שבח ולקובסקי (מורה לעברית, חיבר ספרי לימוד לשפה זו, וגם פירוש לשיר השירים) בגליון מיוחד בשם "הר סיני", עתון יומי יוצא פעם "ביובל" ליום חתונתו ולשמחת לבו של החתן הראוי לכך ז א ב א ל כ ס נ ד ר ו ב י ץ. יוצא לאור על ידי החברה "כיצד מרקדין", קראקא, יום ה' תשרי תרצ"ז.

וכך נכתב:

מזעזע את הרוחות, והדבור מתגשם במעשה ומקבל צורה של מציאות. כל מציאות היתה פעם חלום וכל חלום שמתלווה אליו רצון כביר, הוא מתהפך למציאות.

ואתה חתן יקר, הנה זכית לתחלת פתרון החלום, יהי רצון, שתזכה לראות גם בסופו, כמו שחזיתי אני בדמיוני לחתונת אביך, וכמו שחזיים בני מפלגתך, החולמים על "מלכות ישראל" משני עברי הירדן, ועיניך ועיני בחירתך תהיינה רואות ושמחות, והחוט "המשולש" לא במהרה ינתק ויהיה קשר של קימא הולם ונמשך דורי דורות.

והרוחניים הגדולים, השפה העברית קמה לתחיה גמורה. הדור הנולד שם אינו יודע עוד את שפת הגלות. היסוד כבד הונח ועליו יושבת הבנין כלו עד גמירא.

כל הרוחות שבעולם לא יזיזונו ממקומנו, זכר לדבר קריעת ים-סוף. עם ההולך ברצון כביר ומוחלט לקראת גאולתו לא יעצרהו שום מעצור, גם ים מוכרח להקרע לפניו.

"כל החלומות הולכים אחר הפה" אמרו רז"ל. זהו באמת מהלך ההיסטוריה, כל חלום שנעשה לשאיפה גדולה מתהפך לדבור מפוצץ,

המהדורה הראשונה של עתון חד-יומי זה יצא לפני שלשים ושתים שנה בערך לחתונתו של אבי חתן דנין.

אז חלמתי חלום נבואי על עתידו של עמנו בזמן חתונת השם של אבי חתן דנין. כמעט שחצי הזמן עבר מאז והנבואה עוד לא נתקימה במלואה והחלום עוד לא נפתר כלו. כלו עוד לא נפתר, אבל מקצתו כבר נפתרה.

ארבע מאות אלף מבני עמנו השתמשו בארץ, ואם אינם עדין רוב מנין, הנם כבר רוב בנין. הם הם המטביעים חותמם על הארץ. הם הם היוצרים היחידים של כל הערבים החומרים

מרצל הכט, קרקובאי בעל אות גבורה

מרצל הכט נולד בקרקוב בשנת 1912. בשנת 1920 סיים את לימודיו בבית הספר העממי והיה חבר בהנהגת ארגון "עקיבא". ב-1930 סיים את לימודיו בגימנסיה, וב-1936 סיים את לימודי הרפואה והתגייס לצבא הפולני ושרת כרופא. לאחר המפלה של הצבא הפולני הוא ברח ללבוב, בה שלטו הרוסים, ועבד בבית חולים מקומי. ביוני 1941, עם פלישת הגרמנים לרוסיה, גויס הכט לצבא הרוסי ועבד בבתי חולים בחזית. בשנת 1943 גויס לדביזיה הפולנית ע"ש קושצ'ושקו ונפצע בקרב ב-לנינו ורגלו נקטעה.

עם סיום המלחמה חזר הכט לקרקוב ושרת בצבא הפולני. בין לבין נודע לו כי עוד בשנת 1943 קיבל את אות הגבורה Virtuti Militari וכן את אות הגבורה Order Czerwonej Gwiazdy.

בשנת 1946 ביקש לשחררו מהצבא מהטעם שבפולין אין פרוטזות מתאימות לרגלו שנכרתה, ושקיבל הצעה משוודיה ששם ניתן לבנות לו פרוטזה מתאימה. הגנרל המליץ על שחרורו.

אחרי השחרור יצא לשטוקהולם, קיבל פרוטזה מתאימה, נישא לאירנה, ויחד עלו לישראל. כאן עבד בקופת החולים הכללית, כמנהל סניף במרפאה בתל אביב. בתם היחידה מתגוררת בארה"ב.

צבי גרינגרס

קוראי'ס כותבי'ס

נולדתי בקרקוב למשפחת וילק Wawzynca וגרנו ברחוב Wilk מס' 7. באיזור קזימייז' גרו הרבה יהודים. במרכז השכונה היתה כנסיה קתולית גדולה, ובית ספר לפרחי כמורה. למדתי בבית ספר פולני, שמרבית התלמידים בו היו יהודים. בסוף יום הלימודים בבית-הספר הכללי הלכתי, כל יום, ללמוד בתלמוד-תורה ללימודי תפילה. הורי היו אנשים מסורתיים שהקפידו לשמור על מנהגים יהודים, בעיקר כדי לכבד את הסבתא שגרה אתנו.

היו שתי קבוצות כדורגל יהודיות "הכוח" ו-"מכבי", שבהן שחקו שחקנים יהודים.

יעקב שריד

בין שתי המלחמות היתה הגימנסיה העברית אחד מבתי הספר החשובים ביותר בקרקוב. בית הספר התיכון נוסד בשנת 1918 על ידי שלמה לזר, נשיא אגודת בית הספר היסודי והתיכון, והיה מוסד פרטי. בשנת 1934 הוענקו לבית הספר מלוא הזכויות, מה שהביא לעליה משמעותית במספר התלמידים בשנים הבאות. העובדה שבוגרי הגימנסיה היו פטורים מבחינות כניסה לאוניברסיטה היגלונית ולאוניברסיטה העברית היא הוכחה לרמה הגבוהה של הלימודים. בשנת 1950 הוקמה בישראל אגודת תלמידי הגימנסיה העברית בקרקוב, ומספר חברי האגודה הגיע לכ-800 איש. במשך 60 שנות פעילותה של האגודה חגגו החברים ביחד את החגים היהודים, כמו חנוכה ופורים, ימי הולדת ונפגשו גם בטקסים לזכר תלמידי בית הספר ומוריו.

אסתר מנהיים לבית הולנד

בקרקוב שלפני המלחמה פעלה אגודת חרשים יהודים, והיו"ר שלה היה אוסקר וסרמן (-1982 1903) יליד טרנוב, אשר היה נשוי לפסל דאר, גם היא מטרנוב. האם מישהו יודע דבר על פועלה של האגודה ואו על פועלו של מר וסרמן?

פרופ' הנרי וסרמן

השתתפות במימון אשפוז לניצול שואה

מצויה המחלה. הכרה זו עשויה לאפשר סיוע בהשתתפות חלקית באשפוז במוסד לתשושי נפש/מוסד סיעודי.

עוד נאמר בפסק הדין כי ניצול שואה הזכאי לקצבה לפי חוק נכי רדיפות הנאצים, אשר המדינה מסייעת במימון אשפוזו במוסד, יופחת המשולם לו מכוח החוק ב-75% החל מהחודש הרביעי להחזקתו במוסד.

לגבי מי שמקבל קצבת נכות בגין רדיפות הנאצים מגרמניה (לפי חוק ה-BEG) - נאמר בפסק הדין כי מימון הטיפול הרפואי לפי חוק הפיצויים הגרמני, ניתן בנוסף לגמלה החודשית ללא כל הפחתה אולם גם שם יש להוכיח כי שהאשפוז נדרש בגין מחלה שהוכרה בגין רדיפות הנאצים על ידי הרשויות בגרמניה.

בפסק דין של בית המשפט העליון, שניתן בינואר 2014, לגבי ניצולים המקבלים קצבה לפי חוק נכי רדיפות הנאצים מהרשות לזכויות ניצולי שואה במשרד האוצר, כי המדינה מסייעת במימון האישפוז של ניצולי שואה ככל שהאשפוז נדרש בגין מחלה שהוכרה על ידי הרשות לזכויות ניצולי שואה במשרד האוצר לצורך התגמולים המשולמים לו.

כמו כן נאמר שם כי לגבי מחלת האלצהיימר והדמנציה-אומצו המלצות ועדת שני לפיהן יש להכיר בנכות ניצולי שואה מהמעגל הראשון (יוצאי מחנות, גטאות יוצאי מחנות, גטאות מקומות השמדה או מסתור תחת כיבוש גרמני), כזכאים להכרה בשיעור 25% בשל רדיפות הנאצים ללא קשר לשלב שבו

דמי חבר לשנת 2014

נא הקדימו ושלחו את דמי החבר השנתיים בסך 150 ₪ ת"ש.

שלחו המחאה לת.ד. 17209 תל אביב 6117102

הפקידו ישירות בחשבון הבנק שלנו: בנק איכוד (13)

סניף הסדנאות הרצל'יה (079) חשבון 21/6789

מרכז הארגונים של ניצולי השואה בישראל Center of Organizations of Holocaust Survivors in Israel

המסגר 55 ת.ד. 57403 תל אביב 6721707 טל' 03-6243343 פקס 03-5613884

Email: merkaz1113@gmail.com www.holocaust-s.com

